

CBE, Postbus 80125, 3508 TC Utrecht

College van Beroep voor de Examens
ex artikel 7.60 van de Wet op het hoger
onderwijs en wetenschappelijk onderzoek

Bezoekadres
Heidelberglaan 8, Utrecht

UITSpraak

Ons kenmerk	CBE/K21 02 010
Telefoon	030 253 30 75
E-mail	cbe.jz@uu.nl
Website	www.uu.nl
Datum	26 maart 2021
Onderwerp	Beroep [appellante]

Het College van beroep voor de examens aan de Universiteit Utrecht (hierna: het College) heeft de volgende uitspraak gedaan op het beroep van:

[appellante], appellante,

tegen

[de examencommissie, kamer Informatica en Informatiekunde], verweerster.

I. Ontstaan en loop van het geding

Appellante heeft op 7 februari 2021 beroep ingesteld tegen het besluit van 11 januari 2021 van verweerster inzake plagiaat. Het College heeft op 8 februari 2021 het beroepschrift doorgezonden aan de voorzitter van de examencommissie met het verzoek om in overleg met betrokkenen na te gaan of een minnelijke schikking mogelijk is en het resultaat van dat overleg schriftelijk mee te delen aan het College. Er is geen minnelijke schikking bereikt en op 18 februari 2021 ontving het College het verweerschrift. Het beroep is vanwege de Covid-19 maatregelen via Microsoft Teams behandeld op 9 maart 2021, waar appellante in persoon is verschenen. Verweerster is vertegenwoordigd [].

II. Motivering

Op 11 januari 2021 heeft verweerster geoordeeld dat appellante zich schuldig heeft gemaakt aan plagiaat in de zin van artikel 5.14 van de Bacheloropleidingen Faculteit Bètawetenschappen 2019-2020 (OER) en om deze reden als sanctie een berisping met een aantekening in Osiris gegeven.

Appellante heeft in haar beroepschrift en ter zitting het volgende aangevoerd. Verweerster constateerde heden op basis van gegevens van dit jaar dat er vorig jaar plagiaat heeft plaats gevonden zonder dit verder aan te tonen. De uitwerking was inderdaad gebaseerd op haar eigen uitwerking van vorig jaar. Vorig jaar is er geen opmerking gemaakt over het vermeende plagiaat of medeplichtigheid aan plagiaat. Het plagiaat is onvoldoende aangetoond met feiten. Vorig jaar was onderling overleg over de opdrachten wel toegestaan, zolang je maar zelfstandig de opdrachten maakte. Hierdoor kunnen zeer vergelijkbare antwoorden zijn ontstaan. Pas recentelijk, ná dit incident, is het gehele onderdeel 'fraude en plagiaat' specifiek in de syllabus opgenomen. Hiervóór was dit niet expliciet duidelijk gemaakt. Tijdens de zitting heeft appellante aangegeven dat het plagiaat van de andere studenten via een WhatsApp groep niets met haar handelen te maken heeft. Veel studenten dachten dat de opdracht een oefening betrof. Dat heeft de docent ook gezegd tijdens het minnelijke schikkingsgesprek. Je kreeg er geen punten voor. Dat geldt voor beide jaren. Dat verklaart haar verwarring en dat van de andere studenten.

Door verweerster is het volgende naar voren gebracht.

Volgens verweerster verhindert de regeling hieromtrent in het OER niet om plagiaat van vorig jaar nu te constateren en te sanctioneren omdat er geen termijn is gesteld. De docenten hebben het vorig jaar niet opgemerkt.

Het klopt dat pas na de inleverdatum van opdracht zes een waarschuwing in de syllabus van het vak is toegevoegd dat te nauw overleg tot plagiaat kan leiden. Dit is gedaan nadat verweerster twaalf meldingen omtrent plagiaat bij opdracht zes had ontvangen. De oorspronkelijke informatie was echter ook al voldoende om te begrijpen dat er niet op deze wijze werk van elkaar mocht worden overgenomen. In de syllabus was reeds vermeld dat de opdracht individueel moest worden gemaakt en ingediend. Ook hadden de docenten aan het begin van het vak tijdens de werkcolleges al uitgelegd dat overleg wel mocht maar overnemen van de code niet. Dat is bij informatica- en informatiekundevakken waarin geprogrammeerd moet worden een gebruikelijke regel. Ook wordt elk jaar tijdens de introductieweek van Informatiekunde bij het onderdeel academische integriteit het probleem van fraude en plagiaat besproken en worden de studenten daarbij verwezen naar relevante informatie. De uitwerking van appellante van opdracht zes is vrijwel identiek aan de uitwerkingen van meerdere andere tweedejaarsstudenten en het oordeel van de docenten hierover is dat als studenten individueel hebben gewerkt, deze overeenkomsten praktisch gezien onmogelijk zijn. De betreffende studenten konden zich de details niet meer herinneren, maar begrepen wel dat de overeenkomst niet op toeval kon berusten en gaven een paar mogelijke verklaringen zoals te veel samenwerking dan wel het inleveren van een uitwerking die vorig jaar van een andere student was ontvangen.

Omdat niet vast te stellen is of appellante bij de uitwisseling van de code de ontvangende of gevende partij is geweest, is haar de sanctie opgelegd voor het lichtste vergrijp dat ze gepleegd kan hebben, medeplichtigheid aan plagiaat. Die sanctie is een berisping.

Verder was ook de uitwerking van opdracht vijf van appellante vrijwel identiek aan die van andere tweedejaarsstudenten, dit sterkt de overtuiging dat appellante vorig jaar betrokken is geweest bij het uitwisselen van de code met andere studenten.

Ter zitting is nader uitgelegd dat er bij een programmeeropdracht, een mate van creativiteit is waardoor meerdere antwoorden goed kunnen zijn. Bij een programmeercode, zijn er woorden en symbolen. De symbolen zijn hetzelfde maar de woorden zijn gekozen. Je kunt een woord op een bepaalde plek zetten en zelf ieder willekeurig woord kunt gebruiken. Studenten kiezen dus altijd verschillende woorden. In dit geval zijn niet slechts een of twee woorden hetzelfde, maar alle woorden zijn hetzelfde gekozen. Dat is dus volstrekt zeer onwaarschijnlijk. Voorts is aangegeven dat in dit geval ook geen sprake was van overeenkomsten met een samenwerkingspartner.

Het College overweegt naar aanleiding van de gedingstukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht het volgende.

Regelgeving

In de OER is in artikel 5.12 het volgende bepaald:

"art. 5.12 – Bewaartermijn toetsen

1. *De opgaven, uitwerkingen en het beoordeelde werk van de schriftelijke toetsen worden (in papieren of digitale vorm) gedurende twee jaar na de beoordeling bewaard."*

In de OER is het volgende bepaald over fraude en plagiaat:

"art. 5.14 – Fraude en plagiaat

1. *Onder fraude en plagiaat wordt verstaan het handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt.*

Onder **fraude** valt onder meer:

- *tijdens de toets spieken. Degene die actief gelegenheid biedt tot spieken is medeplichtig aan fraude;*
- *tijdens de toets gebruiken en raadplegen van hulpmiddelen (voorgeprogrammeerde rekenmachine, mobiele telefoon, smartwatch, smartglasses, boeken, syllabi, aantekeningen etc), waarvan de raadpleging niet uitdrukkelijk is toegestaan;*
- *door anderen laten maken van (delen van) een studieopdracht;*
- *het zich voor de datum of het tijdstip waarop de toets zal plaatsvinden, in het bezit stellen van de vragen, opgaven, of antwoorden van de desbetreffende toets;*
- *fingeren van enquête- of interviewantwoorden of onderzoeksgegevens;*

Van plagiaat is sprake bij het in een scriptie of ander werkstuk gegevens of tekstgedeelten van anderen / eigen werk overnemen zonder bronvermelding.

Onder **plagiaat** valt onder meer:

- *het knippen en plakken van tekst van digitale bronnen zoals encyclopedieën of digitale tijdschriften zonder aanhalingstekens en verwijzing;*
- *het knippen en plakken van teksten van het internet zonder aanhalingstekens en verwijzing;*
- *het overnemen van teksten van gedrukt materiaal zoals boeken, tijdschriften of encyclopedieën zonder aanhalingstekens en verwijzing;*
- *het opnemen van een vertaling van bovengenoemde teksten zonder aanhalingstekens en verwijzing;*
- *het parafraseren van bovengenoemde teksten zonder (deugdelijke) verwijzing: parafrasen moeten als zodanig gemarkeerd zijn (door de tekst uitdrukkelijk te verbinden met de oorspronkelijke auteur in tekst of noot), zodat niet de indruk wordt gewekt dat het gaat om eigen gedachtegoed van de student;*
- *het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal van anderen zonder verwijzing en zodoende laten doorgaan voor eigen werk;*
- *het zonder bronvermelding opnieuw inleveren van eerder door de student gemaakt eigen werk en dit laten doorgaan voor in het kader van de cursus vervaardigd oorspronkelijk werk, tenzij dit in de cursus of door de docent uitdrukkelijk is toegestaan;*
- *het overnemen van werk van andere studenten en dit laten doorgaan voor eigen werk. Indien dit gebeurt met toestemming van de andere student is de laatste medeplichtig aan plagiaat;*
- *ook wanneer in een gezamenlijk werkstuk door een van de auteurs plagiaat wordt gepleegd, zijn de andere auteurs medeplichtig aan plagiaat, indien zij hadden kunnen of moeten weten dat de ander plagiaat pleegde;*

- *het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling (zoals een internetsite met uittreksels of papers) of die al dan niet tegen betaling door iemand anders zijn vervaardigd.*
- 2. *a. Wanneer fraude of plagiaat wordt geconstateerd of vermoed, deelt de examinerator dit schriftelijk mee aan de student en de examencommissie.
b. De examencommissie stelt de student in de gelegenheid:*
 - *schriftelijk daarop te reageren*
 - *te worden gehoord.*
- 3. *De examencommissie stelt vast of er sprake is van fraude of plagiaat en deelt de student schriftelijk haar besluit en de sancties conform het bepaalde in het vierde lid mede, onder vermelding van de beroepsmogelijkheid bij het College van beroep voor de examens.*
- 4. *Fraude en plagiaat wordt door de examencommissie als volgt bestraft:*
 - a. *In ieder geval:*
 - o *ongeldig verklaren van het ingeleverde werkstuk of toets*
 - o *berisping, die aangetekend wordt in OSIRIS.*
 - b. *En eventueel voorts, afhankelijk van aard en omvang van de fraude of plagiaat, en van de studiefase van de student, één of meer van de volgende sancties:*
 - o *verwijderen uit de cursus*
 - o *het niet meer in aanmerking komen voor een positief judicium (cum laude) als bedoeld in art.6.2*
 - o *uitsluiting van deelname aan toetsen die behoren bij de betreffende cursus voor het lopende academisch jaar, dan wel voor een periode van 12 maanden*
 - o *volledige uitsluiting van deelname aan alle toetsenvoor een periode van 12 maanden.*
 - c. *Indien de student reeds eerder een berisping heeft gekregen: volledige uitsluiting van deelname aan alle toetsen voor een periode van 12 maanden.*
 - d. *Bij zeer ernstige en/of herhaalde fraude of plagiaat kan de examencommissie het college van bestuur voorstellen de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief te beëindigen.*
- 5. *Als de examencommissie vaststelt dat er sprake is van grootschalige of georganiseerde fraude, welke van een omvang is dat het de toetsresultaten in hun geheel zal beïnvloeden, beslist de examencommissie onverwijld dat de desbetreffende toets ongeldig is en dat alle deelnemers op korte termijn de hele toets moeten overdoen. Daarbij stelt de examencommissie de datum vast waarop de toets moet worden overgedaan. Deze datum ligt uiterlijk tien werkdagen na het constateren van de fraude, zodat de deelnemers nog baat hebben bij hun voorbereiding voor de toets."*

Overwegingen

De vraag die voor het College ter beantwoording voorligt, is of het bestreden besluit, waarbij appellante van fraude wordt beticht en haar om die reden sancties zijn opgelegd, op een deugdelijke feitelijke grondslag is gebaseerd.

Nu het gaat om de oplegging van een sanctie dient een zodanig besluit naar het oordeel van het College te zijn gebaseerd op een vaststelling van feiten die de conclusie dat er is gefraudeerd moeten kunnen dragen. Dit betekent niet dat fraude onomstotelijk moet worden bewezen, maar de feiten op grond waarvan fraude wordt aangenomen moeten genoegzaam eenduidig en draagkrachtig zijn.

Het College heeft geconstateerd dat de door appellante ingeleverde opdracht zeer grote overeenkomst vertoont met de opdrachten van drie andere studenten. Verweerster heeft aangegeven dat het om een programmeeropdracht gaat waarbij studenten zelf ieder willekeurig woord kunnen gebruiken en dat individueel werkende studenten altijd verschillende woorden kiezen. In dit geval zijn niet slechts een of twee van de gebruikte woorden hetzelfde, maar alle woorden hetzelfde gekozen. Het College volgt verweerster in het oordeel dat deze overeenkomsten niet louter op toeval kunnen berusten en is van oordeel dat verweerster haar conclusie dat sprake is van plagiaat conform eerdergenoemde regelgeving voldoende aannemelijk heeft gemaakt.

Appellante heeft als mogelijke verklaring voor de overeenkomst aangegeven dat vorig jaar onderling overleg over de opdrachten was toegestaan en dat hierdoor zeer vergelijkbare antwoorden konden ontstaan. Het College is van oordeel dat verweerster voldoende heeft gemotiveerd dat de grote overeenkomst waar in dit geval sprake van is, niet het resultaat kan zijn van geoorloofd overleg. Gebleken is dat vooraf voldoende duidelijk is geweest dat de in te leveren opdrachten zelfstandig moesten worden gemaakt, zoals appellante zelf ook in haar beroep heeft vermeld. Aan het begin van de cursus is aangegeven dat de code niet mocht worden overgenomen. Duidelijk was ook dat de opdracht zou worden beoordeeld en dus niet alleen ter oefening moest worden gemaakt. Verder waren de betreffende studenten niet elkaars samenwerkingspartner. Dat in de syllabus een aanpassing naar aanleiding van deze en andere plagiaatmeldingen is gedaan, maakt dit niet anders.

Ten aanzien van het een jaar na dato beslissen dat appellante plagiaat heeft gepleegd, overweegt het College het volgende.

Het College is van oordeel dat de rechtszekerheid niet in het geding is, nu de oorzaak van het constateren van plagiaat, is gelegen in het feit dat appellante in het huidige studiejaar de opdracht wederom ter beoordeling heeft ingediend. Het College overweegt voorts in dit verband dat in artikel 5.12 van het OER een bewaartermijn voor opgaven, uitwerkingen en het beoordeelde werk van de schriftelijke toetsen is opgenomen, die twee jaar bedraagt. Tot slot is het College van oordeel dat de aan appellante opgelegde minst zware sanctie - een berisping die is aangetekend in Osiris - gelet op de belangen van de instelling om een zo hoog mogelijk wetenschappelijk niveau en integriteit te waarborgen, en de belangen van appellante niet buitenproportioneel is en in stand kan blijven.

III . Uitspraak

Het College,

- I. Verklaart het beroep van appellante ongegrond.
- II. Bepaalt dat deze uitspraak in afschrift wordt verzonden aan partijen, aan het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht, aan de examencommissie en het bestuur van de faculteit Bètawetenschappen en verkrijgbaar wordt gesteld voor belangstellenden.

Aldus vastgesteld te Utrecht op 9 maart 2021 door mr. P.M.E. Bernini, dr. P. van der Sluijs, dr. B.M. Verdel, dr. G. de Krom, J.B. Petersen, leden, in tegenwoordigheid van X.L. Westenburg LLB, secretaris en bekend gemaakt op 26 maart 2021.

X.L. Westenburg LLB,
secretaris

mr. P.M.E. Bernini,
voorzitter

Als u het niet eens bent met deze uitspraak, kunt u binnen 6 weken na de verzenddatum van deze uitspraak beroep instellen bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs. Alle informatie daarover vindt u op de website www.cbho.nl. Aan het instellen van beroep zijn kosten verbonden.